

राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान

"आशा" स्वयंसेविका योजना

गट प्रवर्तक (Block Facilitator)

"आशा" स्वयंसेविका योजना राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियानातील महत्वपूर्ण योजना असून महाराष्ट्रातील १५ आदिवासी जिल्ह्यात आशा स्वयंसेविकेची नियुक्ती करण्यात आलेली असून बिगर आदिवासी क्षेत्रात आशा निवडीची प्रक्रिया सुरु आहे. आशा स्वयंसेविका ग्रामपातळीवर माता व बालमृत्यूदर कमी करण्यासाठी प्रयत्न करणार आहेत. आशा स्वयंसेविकेची कार्ये सुयोग्य पध्दतीने व्हावे त्यांना वेळोवेळी मार्गदर्शन मिळावे आशा ची समस्या गावपातळीवर सोडविता आल्या पाहिजे करिता बिगर आदिवासी क्षेत्रात प्रत्येक प्राथमिक आरोग्य केंद्रात १ गट प्रवर्तक महिला (Block Facilitator) ची नियुक्ती करण्यात येत आहे.

(Block Facilitator) गट प्रवर्तकाच्या भूमिका आणि जबाबदाऱ्या:

- गट प्रवर्तकाने (Block Facilitator) आशा स्वयंसेविका व आरोग्य विभाग यांच्यामध्ये समन्वय साधणे उदा. ए.एन.एम., एल एच व्हि., अंगणवाडी सेविका, आय. सी. डी. एम. सुपरव्हायजर इ.
- आशा स्वयंसेविकांना येणाऱ्या अडचणी समजून घेणे तसेच आशांना त्यांच्या जबाबदाऱ्यांची जाणीव करून देणे व अडचणी सोडविणे.
- आशा स्वयंसेविकांना त्यांच्या कामाचा मोबदला वेळेवर मिळावा म्हणून पाठपुरावा करणे.
- आशा स्वयंसेविकेला देण्यात येणाऱ्या प्रशिक्षण पुस्तिका १, २, ३, ४, ५ ला आवश्यकतेप्रमाणे उपस्थित राहून गाव भेटी दरम्यान झालेल्या प्रशिक्षणाची उजळणी घेणे.
- प्रत्येक आशा स्वयंसेविकेला गट प्रवर्तक महिलेने महिन्यातून दोन भेटी देणे गरजेचे आहे.
- आशा स्वयंसेविकेच्या प्राथमिक आरोग्य केंद्र आणि तालूका सभेस उपस्थित राहणे व मार्गदर्शन करणे.
- आशा स्वयंसेविकेचा गावपातळीवर समन्वय साधण्यासाठी सरपंच, उपसरपंच, पोलिस पाटील, तंटामुक्तीचे अध्यक्ष, सहनियंत्रण समितीचे अध्यक्ष यांना भेटून आशा स्वयंसेविकेच्या भूमिकेविषयी माहिती देणे.